

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z wniosku E. Ltd. spółki komandytowo-akcyjnej w likwidacji w Ł.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Naczelnika [...] Urzędu Skarbowego Ł.
o wykreślenie wpisu hipoteki z działu IV księgi wieczystej Nr [...],
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 lutego 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 1 października 2019 r., sygn. akt III Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od E. Ltd. spółki komandytowo-akcyjnej w likwidacji w Ł. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z 1 października 2019 r., zaskarżając je w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na istotne zagadnienia prawne:

- 1) Czy w postępowaniu o wykreślenie wpisu hipoteki przymusowej, możliwe jest dokonanie przez sąd wieczystoksięgowy ustaleń dotyczących istnienia wiarytelności zabezpieczonej tą hipoteką przymusową oraz możliwości zaistnienia zdarzeń niewynikających z przedłożonych dokumentów?

2) Czy w przypadku, gdy decyzja administracyjna organu I instancji, stanowiąca podstawę wystawienia administracyjnego tytułu wykonawczego, na podstawie którego dokonano wpisu hipoteki przymusowej, została po dokonaniu wpisu hipoteki uchylona mocą decyzji organu odwoławczego, który jednocześnie orzekł co do istoty sprawy, a co nie doprowadziło do zaktualizowania administracyjnego tytułu wykonawczego lub dokonania jego zmiany, to podstawa wpisu hipoteki przymusowej odpadła, co czyni zasadnym żądanie wykreślenia wpisu hipoteki przymusowej?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Skarb Państwa, reprezentowany przez Prokuratorię Generalną RP, wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi i zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecnictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). Zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy, wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej

odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącego pierwsze zagadnienie prawne nie czyni zadość tym wymaganiom, nie można bowiem uznać, że wywołuje ono poważne wątpliwości, decydujące o rozstrzygnięciu sprawy. Skarżący w uzasadnieniu nie wskazał na występujące w tym zakresie rozbieżności w orzecznictwie, ograniczając się w zasadzie do przytoczenia takich orzeczeń, które stanowią wyraźną odpowiedź na przedstawione przez niego pytanie. Stanowisko skarżącego, dotyczące zakresu kognicji sądu wieczystoksięgowego, pomija przy tym treść uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 25 lutego 2016 r., III CZP 86/15, w której wyjaśniono, że przepis art. 626⁸ § 2 k.p.c. nie wyłącza możliwości brania przez sąd pod uwagę przy rozstrzyganiu wniosku o wpis do księgi wieczystej okoliczności znanych mu urzędowo, w świetle których istnieje przeszkoda do żądanego wpisu (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 23 czerwca 2010 r., II CSK 661/09). Przepis art. 626⁸ § 2 k.p.c. nie reguluje bowiem tego, w jaki sposób sąd ma stwierdzić przeszkodę wpisu, lecz wskazuje jedynie środki dowodowe, z których mogą korzystać uczestnicy w postępowaniu o wpis. Do okoliczności znanych sądowi z urzędu zaliczyć należy przede wszystkim fakty, które wynikają z dokumentów znajdujących się w aktach księgi wieczystej, wynikające z dokumentów innych ksiąg wieczystych i treści innych ksiąg wieczystych, a także fakty wynikające z pism lub środków zaskarżenia złożonych przez uczestników postępowania wieczystoksięgowego sprzeciwiających się wpisowi (por. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 czerwca 2017 r., IV CSK 657/16 i z 4 kwietnia 2017 r., I CSK 514/16). Przedstawionemu w pkt 1 wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zagadnieniu prawemu brak więc przymiotu nowości.

Z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego wynika przy tym, że podstawą odmowy wykreślenia hipoteki były załączone do wniosku dokumenty, badane w powiązaniu z treścią i formą wniosku oraz treścią księgi wieczystej. W ocenie skarżącego, błędne było zatem jedynie dokonanie przez sądy obu

instancji zbyt wnikliwej analizy przedstawionych wraz z wnioskiem dokumentów, która skutkowałą nieuwzględnieniem wniosku o wykreślenie hipoteki.

Z kolei drugie zagadnienie prawne zostało zredagowane w sposób odbiegający od istoty przesłanki przedsądu określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ponieważ stopień jego skonkretyzowania oraz osadzenie w stanie faktycznym sprawy wskazują wyłącznie na dążenie do uzyskania odpowiedzi związanej z oceną trafności kwestionowanego rozstrzygnięcia. Zagadnienie to nie ma waloru uniwersalnego i nie wykracza poza granice sporu w niniejszej sprawie.

Co więcej, wskazany w drugim zagadnieniu prawnym stan faktyczny nie przystaje do stanu faktycznego przyjętego za podstawę rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy. Skarżący opiera bowiem swoją argumentację na założeniu, że decyzja administracyjna, stanowiąca podstawę wystawienia tytułu wykonawczego, będącego z kolei podstawą wpisu hipoteki, została uchylona. Uszło jednak uwadze skarżącego, że podstawą wpisu hipoteki był administracyjny tytuł wykonawczy wystawiony 7 kwietnia 2011 r. na podstawie deklaracji podatkowej. Natomiast pierwsza decyzja, określająca rozmiar zobowiązania podatkowego, została wydana dopiero 17 kwietnia 2013 r., a więc po 2 latach od powstania tytułu wykonawczego. Ta ostatnia decyzja została, co prawda, uchylona, ale z całą pewnością nie można przyjąć, że „stanowiła podstawę wystawienia administracyjnego tytułu wykonawczego” z 7 kwietnia 2011 r.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zgodnie z art. 520 § 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.